

ADEDE ARCHEOLOGISCH RAPPORT 507

Archeologienota Hogeweg te Erembodegem (Oost-Vlaanderen).

Programma van Maatregelen

MULLER OTTELIEN

DE MUER KATHLEEN

Colofon

Uitgever	ADEDE bvba
Jaar van uitgave	2020
Plaats van uitgave	Gent
Redactie	Janssens David
ISSN	2033-6810

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ADEDE bvba. ADEDE bvba is niet aansprakelijk voor eventuele schade voortvloeiend uit diens adviezen.

Inhoudsopgave

1	Gemotiveerd advies.....	- 4 -
2	Programma van maatregelen.....	- 6 -

1 Gemotiveerd advies

Bij geplande stedenbouwkundige werken met bodemingreep geeft een archeologienota, in het bijzonder het programma van maatregelen, advies over noodzakelijk geachte maatregelen voor de bescherming van mogelijk archeologisch erfgoed in de bodem. Het programma beschrijft de aard en de uitvoeringswijze van geadviseerde beschermingsmaatregelen. Het advies is gebaseerd op de resultaten van een voorafgaand bureauonderzoek (zie verslag van resultaten).

Aanvankelijk werd de archeologische verwachting als volgt gesteld:

Met betrekking tot de steentijden is er een lage verwachting voor het aantreffen van artefacten. Het projectgebied ligt ongeveer 585 m ten oosten van de Dender op een dalwandterras, dat ontstaan is tijdens het vroeg- en midden-Pleistoceen onder invloed van klimaatveranderingen. De eolische oorsprong van het dalwandterras is in principe een gunstige indicatie voor het aantreffen van archeologische resten vanaf het laat-paleolithicum. Echter, het projectgebied ligt op een relatief grote afstand van de Dender, de dichtst bijgelegen waterloop, hetgeen de these van het projectgebied minder interessant maakt. Bijkomend werden tijdens de uitgevoerde controleboringen geen intacte of bewaarde paleobodems bodems aangetroffen.

Voor de metaaltijden heerst er een algemene verwachting voor het aantreffen van artefacten en sporen, aangezien de bodemvruchtbaarheid tijdens deze perioden bepalender was dan de nabijheid van drinkwater en de aanwezigheid van een rijke biodiversiteit.

Voor de Romeinse tijd en de middeleeuwen, waarin de ontsluiting via wegen een bepalende factor voor bewoning wordt, geldt eveneens een hogere verwachting voor het aantreffen van sporen op regionaal niveau. Erembodegem wordt in de oudst bewaarde historische bronnen voor het eerst vermeld in 1146; de nederzetting lag aan de Dender en de Romeinse weg tussen Elewijt, Asse en Wervik. Deze vermelding van een Romeinse heirbaan maakt het aantreffen van sporen uit de Romeinse tijd aannemelijker. De Centraal Archeologische Inventaris vermeldt alleszins een Romeinse site 805 m ten zuidoosten van het projectgebied; daar werden bij een opgraving aardewerk en bouw-materiaal gevonden. Voor de middeleeuwen is de betekenis van de omgeving van het projectgebied als landbouwgebied bekend uit archeologisch veldonderzoek en historische literatuur. Vooral vanaf 1227, toen de heer van Erembodegem het dorp verkocht aan de graaf van Vlaanderen, won het gebied aan belang als een rechtstreeks grafelijk wingebied.

Voor de Nieuwe en Nieuwste Tijd geldt een hogere verwachting voor het aantreffen van archeologisch relevante sporen binnen het projectgebied. De omgeving van het projectgebied bleef een belangrijk wingebied, zoals mag blijken uit het herhaaldelijk verhandelen van het gebied tijdens de 17de eeuw tussen feodale heren. De Kaart van Ferraris toont aan dat het gebied tijdens de jaren

1770 gekenmerkt werd door met hagen omzoomde akkers, velden en moestuinen, die mogelijk verwijzen naar de plaatselijke hopteelt. De eerste bebouwing binnen het projectgebied staat geregistreerd in de Atlas der Buurtwegen uit 1840: in het zuidwestelijke deel van het projectgebied, waar nu de garage staat, stond een vrijstaand gebouw, mogelijk een schuur of een stal horende bij een hoeve die meer westwaarts stond. De gebouwen die vandaag op het projectgebied staan, stonden er al in 1971 – zo blijkt uit een luchtfoto van dat jaar.

De geplande werken betreffen de sloop van bestaande gebouwen en de implementatie van nieuwe constructies. Voor de nieuwe constructies zal tot een diepte gewerkt worden van gemiddeld ca. 0,80 m en plaatselijk tot op 2,1m diep voor het bufferbekken. Zoals hierboven aangetoond, geldt aanvankelijk binnen het volledige projectgebied een archeologische verwachting tot het aantreffen van archeologische grondsporen. Uit het plaatsbezoek gekoppeld met de controleboringen van 9 januari 2020 en de profielputten juli 2020 bleek echter dat de bodem op projectgebied onderhevig is geweest aan zware verstoringen. Bij twee boringen en in profiel 2 kon alsnog het archeologisch niveau worden vastgesteld op een diepte van 0,6 tot 0,8m. De vastgestelde bodemverstoring laat toe hier te besluiten dat de oorspronkelijk gestelde archeologische verwachting negatief dient te worden bijgesteld.

Verder archeologisch onderzoek is dan ook weinig opportuun en zal niet leiden tot kennisvermeerdering en zou ook vanuit een kostenbatenperspectief niet te verantwoorden zijn. Bijgevolg acht ADEDE bvba voor dit onderzoeksgebied verder onderzoek niet noodzakelijk.

2 Programma van maatregelen

Binnen het verslag van resultaten en bovenstaand gemotiveerd advies werd aangetoond dat het potentieel op waardevolle kenniswinst ontbreekt bij de uitvoer van verder archeologisch (voor)onderzoek. Volgens artikel “§5.2 van de Code van Goede Praktijk” is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen. Verdere maatregelen inzake archeologisch onderzoek worden dan ook – conform de Code van Goede Praktijk – niet voorgesteld.

Dit advies ontslaat de opdrachtgever, noch de aannemer van de geplande werken, niet van zijn verplichting om tijdens de bouwwerken rekening te houden met de wettelijke archeologische meldingsplecht. Eventuele toevalsvondsten dienen steeds gemeld te worden aan het agentschap Onroerend Erfgoed.